

International
Federation
of Accountants®

Tradus de:

Notă: Această parte se referă la o reglementare care a fost aprobată, dar nu a intrat încă în vigoare. Această reglementare va intra în vigoare de la 31 decembrie 2021.

ANALIZAREA CODULUI IESBA

Partea a XI-a: Rolul și mentalitatea pe care ar trebui să le aibă contabilii – Accent pe subiectivism

Pentru a-și îndeplini obligațiile conform Codului și a sprijini responsabilitatea profesiei de a acționa în interesul public, profesioniștii contabili trebuie să înțeleagă așteptările asociate rolului lor și să adopte mentalitatea adecvată. Proiectul Rol și mentalitate al IESBA clarifică aceste obligații în cadrul noilor prevederi care vor intra în vigoare de la 31 decembrie 2021, fiind permisă aplicarea anterior acestei date. Un aspect important (între altele) al noilor prevederi este consolidarea principiului fundamental al obiectivității, care impune profesioniștilor contabili să își exercite raționamentul profesional sau de afaceri fără ca acesta să fie compromis de subiectivism, conflicte de interese sau influențe nejustificate ori dependența nejustificată de alte părți. Această parte evidențiază efectele pe care le poate avea subiectivismul și rolul și mentalitatea pe care ar trebui să le aibă profesioniștii contabili pentru a corespunde așteptărilor publicului.

Care sunt principalele revizuri aduse Codului de proiectul Rol și mentalitate?

- 1. Perfecționarea principiilor fundamentale:** Profesioniștii contabili trebuie să fie conștienți de rolul central al conformității cu Codul, în special în raport cu principiile privind integritatea, obiectivitatea, competența profesională și atenția cuvenită și conduita profesională.
- 2. Conștientizarea subiectivismului și importanța culturii organizaționale:** Profesioniștii contabili ar trebui să aibă o mentalitate care să includă conștientizarea potențialei influențe adverse a subiectivismului asupra raționamentelor și deciziilor. De asemenea, se așteaptă ca ei să promoveze o cultură bazată pe etică în cadrul organizației lor.
- 3. Manifestarea curiozității:** Aplicarea cadrului general conceptual impune profesioniștilor contabili să manifeste curiozitate atunci când identifică, evaluează și tratează amenințările la adresa principiilor fundamentale. Aceasta include adresarea întrebărilor corespunzătoare, de exemplu, despre sursa, relevanța și caracterul suficient al informațiilor pentru raționamente și decizii.

Scepticismul profesional și manifestarea curiozității.

Dispoziția privind manifestarea curiozității la aplicarea cadrului general conceptual se aplică tuturor profesioniștilor contabili, indiferent de activitatea profesională desfășurată. În conformitate cu standardele de audit, de revizuire și cu alte standarde de asigurare – inclusiv cele emise de IAASB –, contabilii trebuie, de asemenea, să își exercite scepticismul profesional, care include o evaluare critică a probelor.

Analizați modul în care ar putea fi ilustrat subiectivismul în scenariul de mai jos:

Un manager de audit alege echipa misiunii pentru un audit viitor. Managerul îi solicită partenerului de audit să aprobe echipa. Partenerul indică un nume de pe listă spunând „Nu sunt sigur că este o idee bună să îl includem în echipă. Cred că ar putea genera o amenințare de familiaritate prea mare”. „Serios?”, întreabă managerul. „Are vreo legătură cu clientul?” Partenerul răspunde „Nu am idee, dar știi că acel client are mulți angajați indigeni, inclusiv o parte din personalul de conducere – n-aș vrea ca un membru al echipei noastre să fie pus într-o situație incomodă din cauza presiunilor poporului său”.

Subiectivismul intenționat sau neintenționat afectează exercitarea raționamentului profesional la identificarea, evaluarea și tratarea amenințărilor la adresa conformității cu principiile fundamentale. Atenuarea efectelor subiectivismului poate fi deosebit de dificilă deoarece adesea nu conștientizăm propriul subiectivism și considerăm în mod eronat că acționăm obiectiv. Profesioniștii contabili trebuie să fie atenți la situațiile care implică subiectivism, inclusiv la cele opt exemple comune de mai jos:

TIPUL DE SUBIECTIVISM	DESCRIERE	DE EXEMPLU...
Prejudicata	Tendința de a utiliza o informație inițială ca punct de plecare pentru evaluarea în mod neadecvat a unor informații ulterioare.	Raționamentul unui auditor este umbrat de prima impresie pe care și-a format-o despre un client sau despre conducere.
Automatizarea	Tendința de a favoriza rezultatele generate de sisteme automate, chiar și atunci când credibilitatea sau adecvarea acestora este pusă la îndoială de raționamentul uman sau de informații contradictorii.	Un profesionist contabil acționează pe baza rezultatelor generate de un sistem care folosește inteligența artificială, fără a se îndoii de acestea.
Gradul de disponibilitate	Tendința de a pune accentul pe evenimentele sau experiențele care vin imediat în minte sau sunt mai accesibile.	Un profesionist contabil realizează scenarii alternative pe baza unor modele de analiză de tip „ce s-ar întâmpla dacă” ce utilizează doar cele mai obișnuite idei despre ce s-ar putea întâmpla.
Confirmarea	Tendința de a pune accentul pe informațiile care întăresc o convingere existentă și nu pe informații care contrazic sau pun la îndoială acea convingere.	Un auditor elaborează o teorie cu privire la motivele modificării soldurilor anumitor conturi. Accentul pus pe probele care îi susțin teoria este mai mare decât în cazul probelor care o contrazic.
Gândirea de grup	Tendința unui grup de persoane de a descuraja creativitatea și responsabilitatea individuale – având ca rezultat un proces decizional fără un raționament suficient de critic sau fără luarea în considerare a alternativelor.	Un consiliu și o echipă de conducere căreia îi lipsește diversitatea adecvată aprobă utilizarea unui sistem de aprobare a cererilor de împrumuturi facilitat de inteligența artificială fără a examina factorii pe baza cărora sunt luate deciziile.
Încrederea în sine excesivă	Tendința de a supraestima propria abilitate de a face evaluări precise ale riscului sau alte raționamente ori de a lua decizii.	Un auditor nu evaluează corespunzător amenințările de evaluare deoarece este convins că propriul raționament este ireproșabil.
Reprezentativitatea	Tendința unei persoane de a-și fundamenta înțelegerea pe un tipar de experiențe, evenimente sau convingeri despre care se presupune că ar fi reprezentativ.	Evaluarea de către un auditor expert judiciar a riscului de spălare a banilor este influențată de etnia proprietarilor firmei.
Percepția selectivă	Tendința ca așteptările unei persoane să influențeze modul în care persoana respectivă percepe o anumită chestiune sau un anumit individ.	Un profesionist contabil care crede că echipa sa este fericită la muncă percepe toate răspunsurile echipei ca fiind mai pozitive decât sunt în realitate.

FIȚI CONȘTIENȚ

În desfășurarea rolului lor, profesioniștii contabili se conformează Codului, acordând atenția adecvată scopului și intenției dispozițiilor specifice. Conformitatea nu înseamnă însă că profesioniștii contabili își vor fi îndeplinit întotdeauna responsabilitatea de a acționa în interesul public. Pot exista circumstanțe neobișnuite sau excepționale în care un profesionist contabil consideră că respectarea dispozițiilor poate să nu fie în interesul public sau poate genera un rezultat disproportionat. În acele circumstanțe, profesionistul contabil este încurajat să se consulte cu un organism profesional sau de reglementare adecvat.

Acțiunile care ar putea atenua efectul subiectivismului includ:

- Apelarea la consiliere din partea unor experți pentru a obține opinii suplimentare.
- Consultarea cu alte persoane pentru asigurarea unei opoziții adecvate ca parte a procesului de evaluare.
- Instruirea cu privire la identificarea subiectivismului ca parte a dezvoltării profesionale.

Pentru aplicarea cadrului general conceptual în contextul prevederilor din documentul Rol și mentalitate, managerul de audit din scenariul anterior ar trebui:

- Să recunoască faptul că permiterea discriminării în deciziile luate la locul de muncă nu reflectă un comportament consecvent cu responsabilitatea profesiei de a acționa în interesul public.
- Să analizeze dacă și în ce mod ar putea fi afectată obiectivitatea de subiectivismul partenerului de audit.
- Să aibă tăria de caracter necesară pentru a se implica în discuții suplimentare cu partenerul de audit, chiar dacă acest lucru este dificil.
- Să discute situația cu alte persoane pentru a se asigura că există o opoziție corespunzătoare față de gândirea subiectivă percepută.

Pe termen mai lung, educația și instruirea în ceea ce privește subiectivismul și procesul decizional ar putea fi benefice pentru partener, managerul de audit și echipa acestuia – pentru a promova mai bine o cultură bazată pe etică. În această situație, acestea ar putea lua forma unei instruiți în ceea ce privește diversitatea, echitatea și incluziunea.

DE UNDE PUTEȚI OBTINE ASISTENȚĂ?

Noile **prevederi** privind Rolul și mentalitatea, inclusiv Baza pentru concluzii explicativă, sunt disponibile. Codul în format electronic, care este disponibil pe www.IESBAeCode.org, este o resursă online pentru contabili și alți utilizatori ai Codului.

Acesta asigură accesul rapid și eficient la Cod, facilitând utilizarea, implementarea și aplicarea sa.

Documentul *Analizarea Codului IESBA Partea a XI-a: Rolul și mentalitatea pe care ar trebui să le aibă contabilii – Accent pe subiectivism*, publicat de International Federation of Accountants (IFAC) în octombrie 2020 în limba engleză, a fost tradus în limba română de Corpul Experților Contabili și Contabililor Autorizați din România (CECCAR) în noiembrie 2020 și este reprodus cu permisiunea IFAC. Textul aprobat al documentului *Analizarea Codului IESBA Partea a XI-a: Rolul și mentalitatea pe care ar trebui să le aibă contabilii – Accent pe subiectivism* este cel publicat de IFAC în limba engleză. IFAC nu își asumă responsabilitatea pentru acuratețea și caracterul complet al traducerii sau pentru orice acțiuni care ar putea decurge ca urmare a acesteia.

Textul în limba engleză al documentului *Analizarea Codului IESBA Partea a XI-a: Rolul și mentalitatea pe care ar trebui să le aibă contabilii – Accent pe subiectivism* © 2020 al International Federation of Accountants (IFAC). Toate drepturile rezervate.

Textul în limba română al documentului *Analizarea Codului IESBA Partea a XI-a: Rolul și mentalitatea pe care ar trebui să le aibă contabilii – Accent pe subiectivism* © 2020 al International Federation of Accountants (IFAC). Toate drepturile rezervate.

Titlul original: *Exploring the IESBA Code Installment 11: The Role and Mindset Expected of Accountants – A Focus on Bias*

Contactați permissions@ifac.org pentru permisiunea de a reproduce, a stoca, a transmite sau a utiliza acest document în alte scopuri similare.